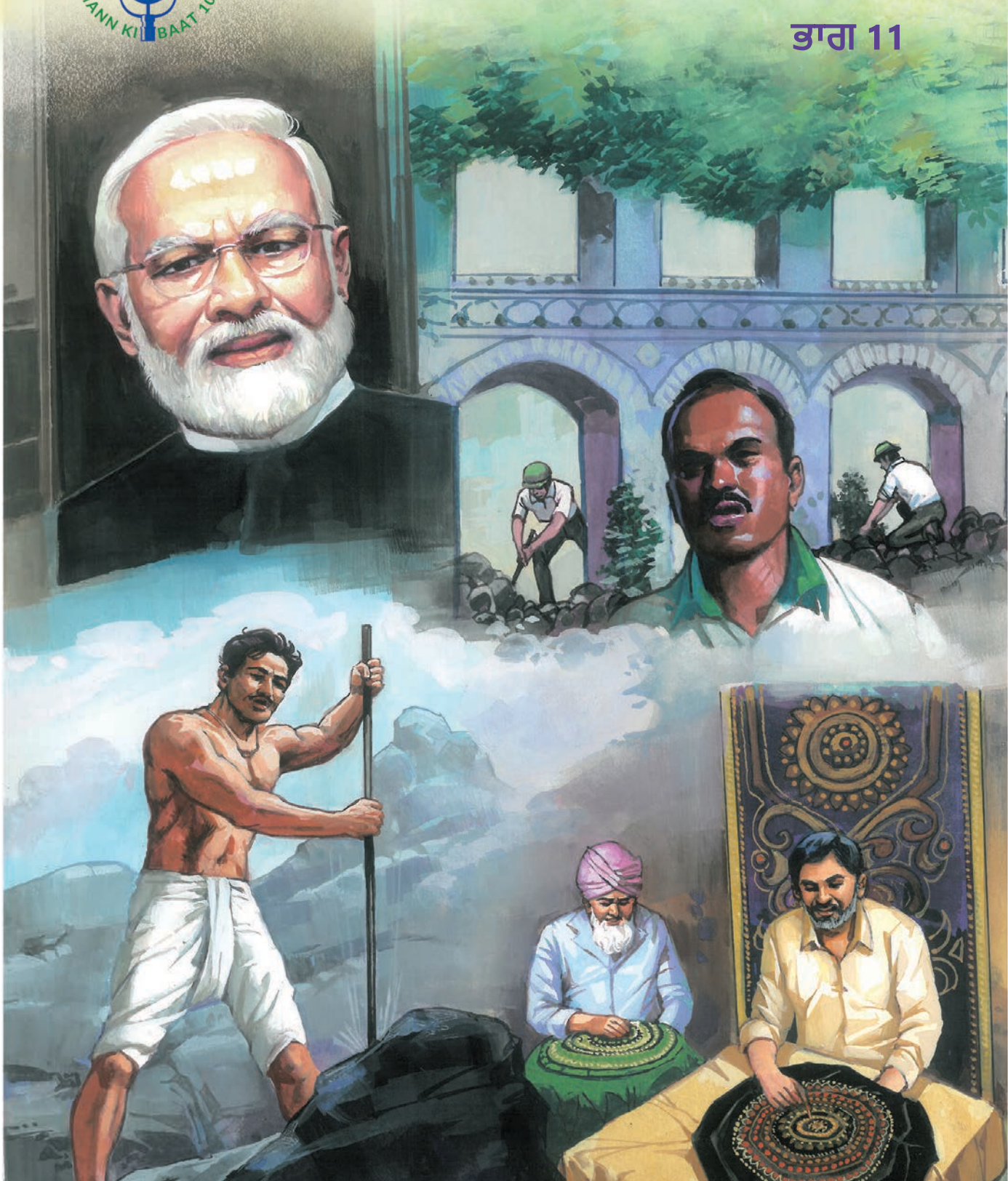

ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ

ਭਾਗ 11

MANN KI BAAT

VOL.11

Illustrations and Cover Art

Dilip Kadam

Assistant Artist

Ravindra Mokate

Production

Amar Chitra Katha

Colourists

Prakash Sivan, Prajeesh V. P. and M. P. Rageeven

Layout Artist

Akshay Khadilkar

Published by

Amar Chitra Katha Pvt. Ltd

PUNJABI

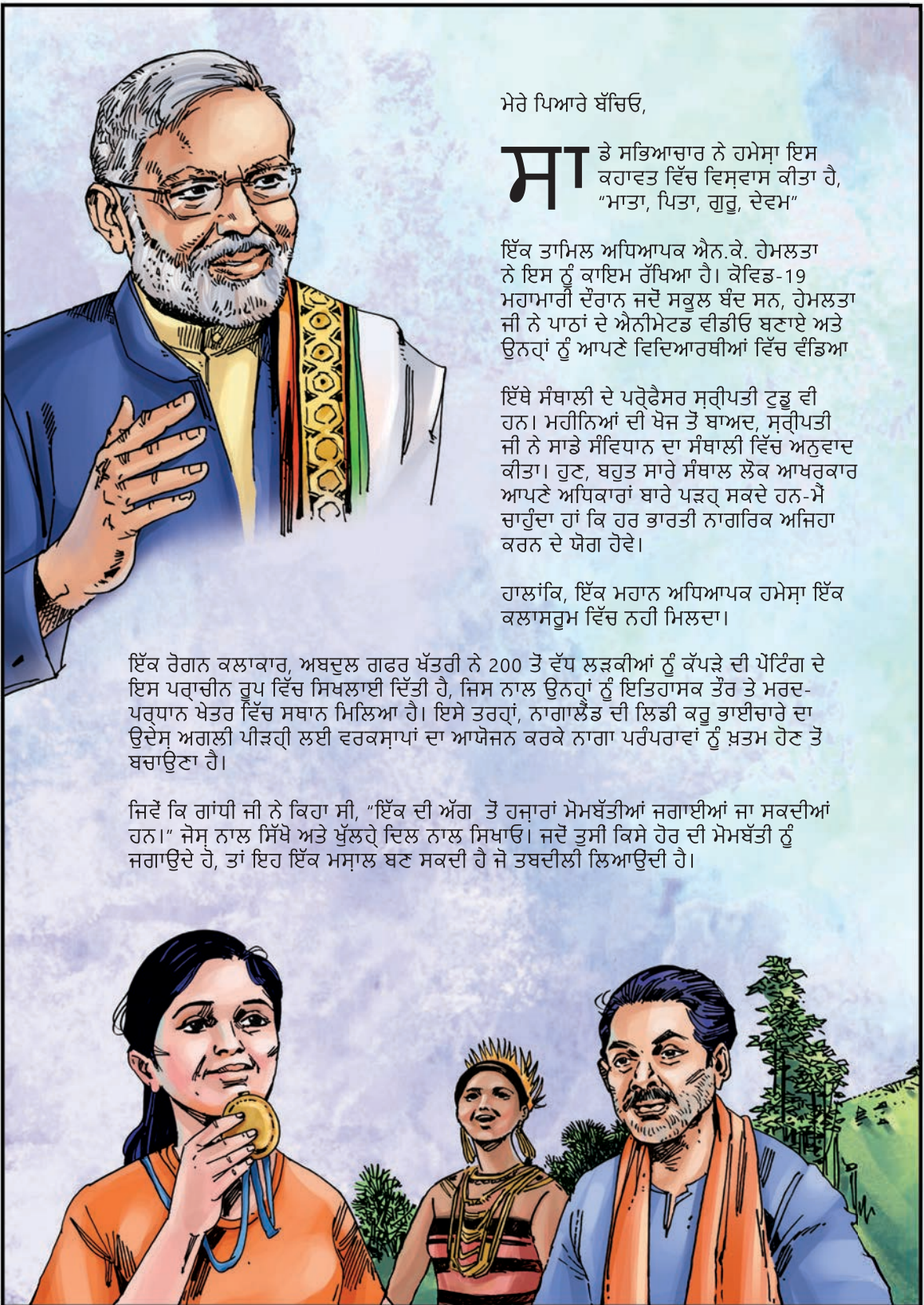
ISBN – 978-93-6127-646-0

Amar Chitra Katha Pvt. Ltd, February 2024

© Ministry of Culture, Govt of India, February 2024

All rights reserved. This book is sold subject to the condition that the publication may not be reproduced, stored in a retrieval system (including but not limited to computers, disks, external drives, electronic or digital devices, e-readers, websites), or transmitted in any form or by any means (including but not limited to cyclostyling, photocopying, docutech or other reprographic reproductions, mechanical, recording, electronic, digital versions) without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

You can now get ACK stories as part of your classroom with **ACK Learn**, a unique learning platform that brings these stories to your school with a range of workshops. Find out more at www.acklearn.com or write to us at acklearn@ack-media.com.

ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ,

ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਕਹਾਵਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, “ਮਾਤਾ, ਪਿਤਾ, ਗੁਰੂ, ਦੇਵਮ”

ਇੱਕ ਤਾਮਿਲ ਅਧਿਆਪਕ ਐਨ.ਕੇ. ਹੇਮਲਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਸਨ, ਹੇਮਲਤਾ ਜੀ ਨੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਐਨੀਮੇਟਡ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ

ਇੱਥੇ ਸੰਥਾਲੀ ਦੇ ਪਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ਰੀਪਤੀ ਟੂਡੂ ਵੀ ਹਨ। ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਰੀਪਤੀ ਜੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਸੰਥਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਥਾਲ ਲੋਕ ਆਖਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ-ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਇੱਕ ਰੋਗਨ ਕਲਾਕਾਰ, ਅਬਦੁਲ ਗਫਰ ਖੱਤਰੀ ਨੇ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਰਦ-ਪਰਧਾਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਲਿਡੀ ਕਰੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਕੇ ਨਾਗਾ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਇੱਕ ਦੀ ਅੱਗ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਜਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।” ਜੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਿੱਖੇ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸਿਖਾਓ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਮੋਮਬੱਤੀ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਮਸਾਲ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਮੱਗਰੀ

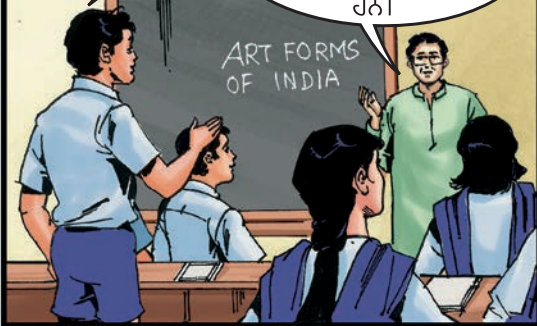
1	ਅਬਦੁਲ ਗਫੂਰ ਖੱਤਰੀ	3
2	ਬੰਦੂ ਧੋਤਰੇ	6
3	ਦੈਤਾਰੀ ਨਾਇਕ	9
4	ਲੀਡੀ ਕਰੋ ਸੋਸਾਇਟੀ	12
5	ਮਾਰਟੀਨਾ ਦੇਵੀ	15
6	ਐਨ. ਕੇ. ਹੇਮਲਥਾ	17
7	ਮਾਂ ਸਰਸਵਤੀ ਸੈਲਫ ਹੈਲਪ ਗਰੁੱਪ	19
8	ਸਮਾਰਟਗਾਓ	22
9	ਸੋਨਾਲੀ ਹੇਲਵੀ	25
10	ਸ਼ਰੀਪਤੀ ਤੁਡੂ	28
11	ਯੁਵਾ ਬਿਰਗੋਡ	31

ਅਬਦੁਲ ਗਫੂਰ ਖੱਤਰੀ

ਬੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਲਾ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਦਿਨੇਸ਼, ਉਹ ਸਸਤੇ ਅਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਬਦੁਲ ਗਫੂਰ ਖੱਤਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਕਲਾਕਾਰ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਹੁਣ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਹਾਣੀ ਟਾਈਮ! ਵਾਹ!

'ਰੋਗਨ' ਕਲਾ ਇੱਕ ਪਰਾਚੀਨ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਸੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਆਈ ਹੈ। ਰੋਗਨ, ਕਾਸਟਰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਰੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ, ਜੋ ਹੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਉੱਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪੇਟਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਕੱਛ ਵਿੱਚ ਨਿਰੋਨਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਖੱਤਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਕਲਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

1965 ਵਿੱਚ ਖੱਤਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਗੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਗਨ ਕਲਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ।

ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਰੰਗ ਨੂੰ ਸੰਘਣੇ ਤੇਲ ਦੇ ਇਸ ਗੋਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਵਾਹ!

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, 70 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ, ਕਲਾ ਦਾ ਰੂਪ ਲਗਭਗ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਣ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਰੋਗਨ ਕਲਾ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮਸ਼ੀਨ-ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਹੀ ਖਰੀਦੇ ਹਨ।

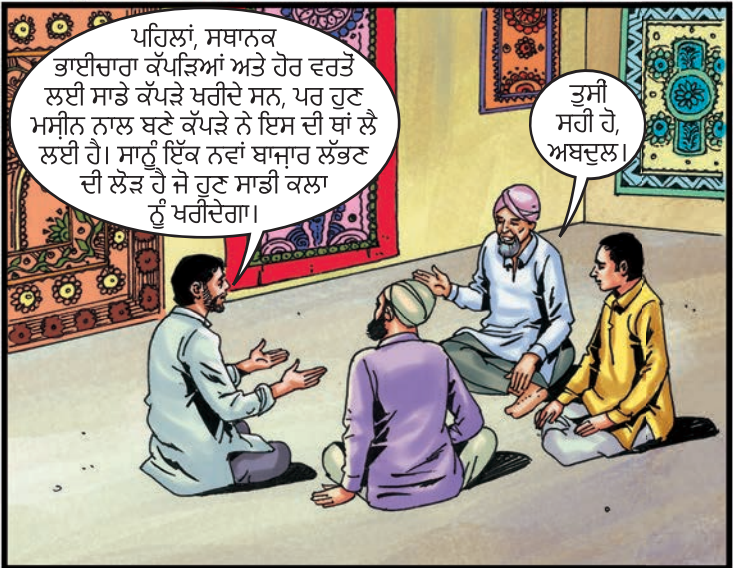

ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੋਗਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਰੋਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਲਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਗੁਆਚ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਲਦੀ ਹੀ, ਅਬਦੁਲ ਨੂੰ ਕੰਮ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ।

1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਰੋਗਨ ਕਲਾ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਆਇਆ। ਅਬਦੁਲ ਨੇ ਘਰ ਪਰਤਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਜਲਦੀ ਹੀ, ਅਬਦੁਲ ਨੇ ਬੈਗ, ਬੈਂਡ ਸੀਟਸ, ਜੈਕਟਾਂ, ਕੁੜਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਰੋਗਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਲਟਕਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁੜ ਤੋਂ ਖੋਜਿਆ।

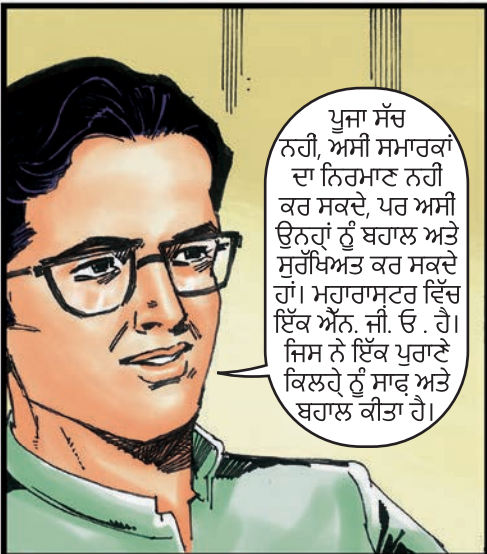
ਬੰਦੂ ਧੋਤਰੇ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਚਰਚਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਨ।

ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੇ ਪਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਇਹ ਗੂੜ੍ਹਾ ਪੀਲਾ ਰੰਗ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਸਮਾਰਕ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ। ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੂਜਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਨ. ਜੀ. ਓ. ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

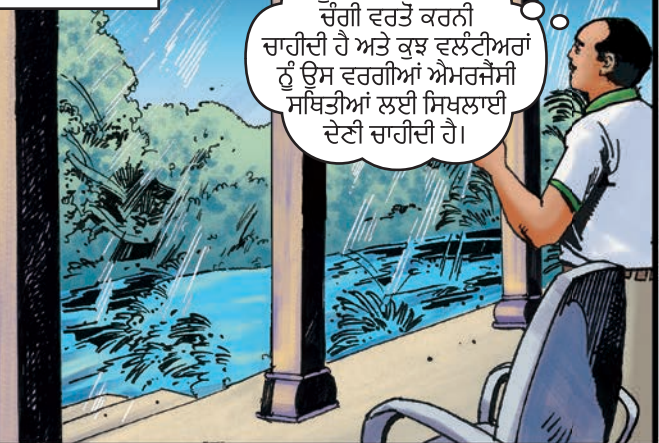
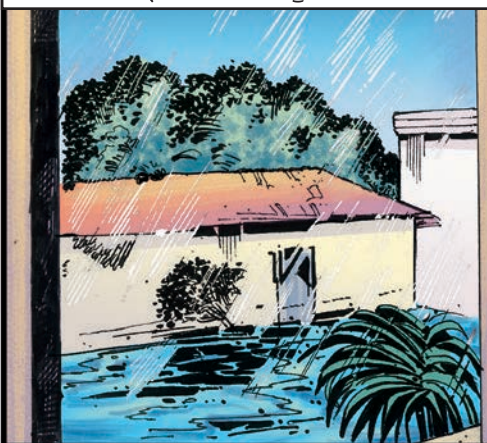

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਚੰਦਰਪੁਰ, ਬੰਦੂ ਧੋਤਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ।

ਇੰਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗਾੜ ਰਹੇ ਹਾਂ।

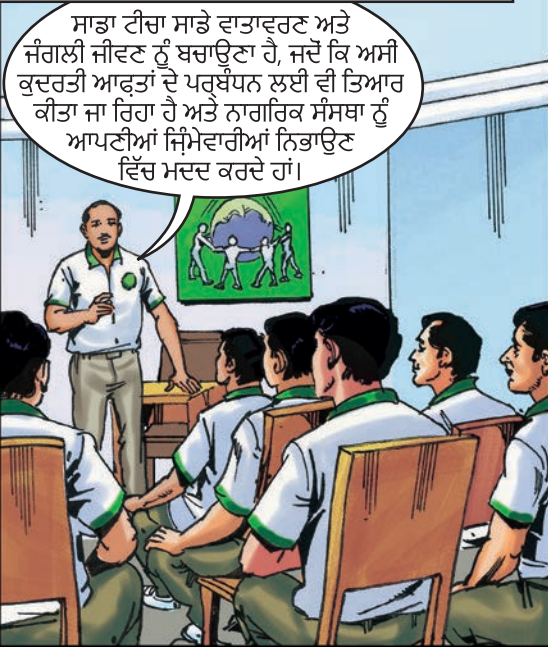
ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਆਮ ਘਟਨਾ ਸੀ।

ਉਹ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਤ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਚੰਗੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਰਗੀਆਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

2006 ਵਿੱਚ, ਬੰਦੂ ਨੇ ਇੱਕ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਗਠਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਈਕੋ-ਪਰੇ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

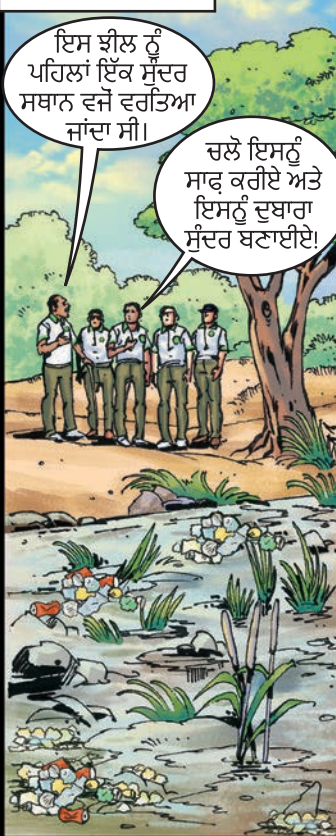
ਈਕੋ-ਪਰੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਵਲੰਟੀਅਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ...

...ਜਾਗਰੂਕਤਾ...

ਕਲੀਨ-ਅੱਪ ਡਰਾਈਵ

ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹੈਲੀਆਂ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ।

ਦੇਤਾਰੀ ਨਾਇਕ

ਉਹ! ਹੁੰ!

ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ!

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਤਾਰੀ ਨਾਇਕ ਬਾਰੇ ਦੱਸਾਂਗਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਚੱਟਾਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੁੱਟਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਜੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਉਹ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸੀ।

ਦੇਤਾਰੀ ਨਾਇਕ ਉਡੀਕਾ ਦੇ ਕਿਉਂਕਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਤਾਲਾਬਾਇਤਰੀ ਦੇ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਜਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਧਦਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਸਲਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉੱਗਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

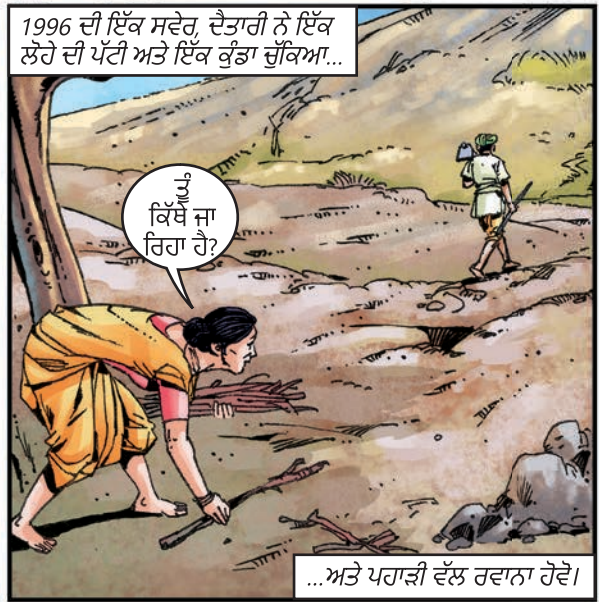
ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੂੰਜ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਦੇਤਾਰੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਗੋਨਸੀਕਾ ਪਹਾੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਪਤ ਬੈਤਰਾਣੀ ਨਦੀ ਵਗਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਇੱਥੇ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਹਾਂ ਹਾਂ! ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ।

ਦੇਤਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਟੀ ਗਈ ਨਹਿਰ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 100 ਸੌ ਏਕੜ ਤਾਲਾਬਾਇਤਰਾਨੀ ਸਿੰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲ ਗਈ

ਹੁਣ 'ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੇ ਕੋਨਾਲ ਮੈਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਦਾਇਤਾਰੀ ਨੂੰ 2019 ਵਿੱਚ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ' ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪਰ ਦਾਇਤਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਹੈ।

ਲਿਡੀ ਕਰੂ ਸੁਸਾਇਟੀ

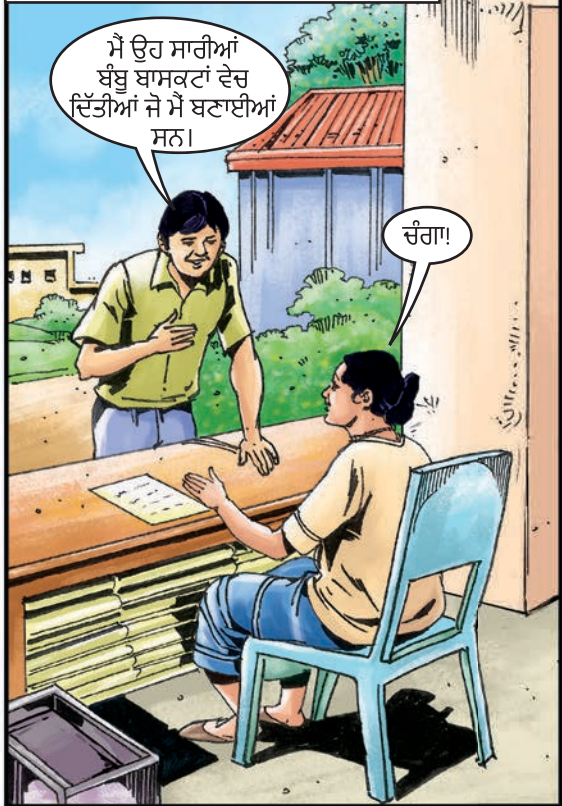

...ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ

ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨਿਰਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਲਿਡੀ ਕਰੂ ਦਾ ਨਾਗਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਸਫਲਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ੋਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਯਤਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

*ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਨਾਗਾ ਗਾਰਮੈਂਟ, ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਕਾਈਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ।

ਮਾਰਟੀਨਾ ਦੇਵੀ

ਸ਼੍ਰੇਅਸ ਦਾ ਮੁਡ ਖਰਾਬ ਸੀ।

2016 ਵਿੱਚ, ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ -

ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਮਾਰਟੀਨਾ ਭਾਰਤੀ ਚੈਂਪੀਅਨ ਵੇਟਲਿਫਟਰ ਕੁੰਜਰਾਨੀ ਦੇਵੀ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ।

ਐਨ ਕੇ ਹੇਮਤਥਾ

ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਸੀ।

ਹੇਮਤਥਾ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਉਸ ਦਾ ਜਹੂਨ ਸੀ।

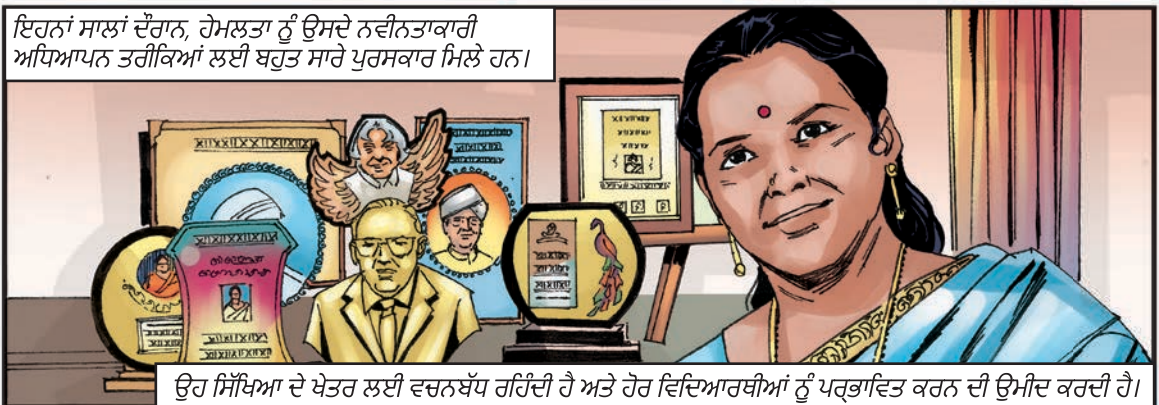
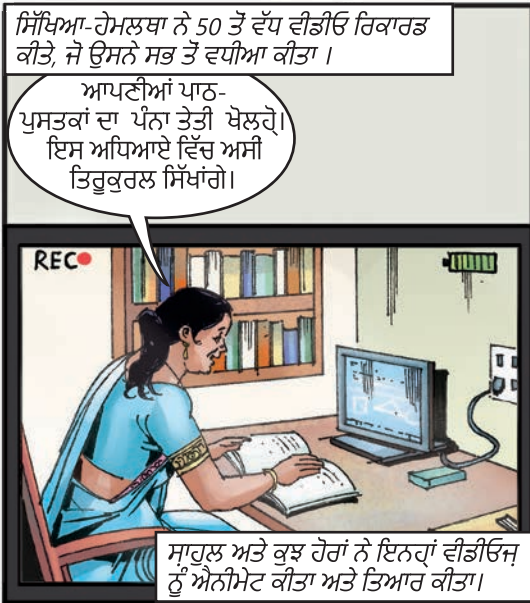

ਉਹ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਸ਼ਾਹੁਲ ਹਮੀਦ, ਰੇਬੋਟਿਕਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ।

*ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਿਸਨੂੰ ਗਰੇਡ ਦਸਵੀਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

†ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ

ਮਾਂ ਸਰਸਵਤੀ ਸੈਲਫ ਹੈਲਪ ਗਰੁੱਪ

*ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ

^ਕੇਲੇ ਦੇ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੰਡੀ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੇੜੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ ਅਰਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਈਸਾਨਗਰ ਦੇ ਸਮੇਸਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ।

ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਲੇ ਦੇ ਡੰਡਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋ?

ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕੇਲੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਤਣੇ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਣ।

ਹੁ... ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਿਓ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਔਰਤ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਉਹ ਪੁਨਮ ਦੇਵੀ ਸੀ, ਮਾਂ ਸਰਸਵਤੀ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਸਵੈ ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੂਹ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ।

ਇੱਕ ਦਿਨ-ਅਰਵਿੰਦ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਮੇਸਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੱਲ ਲੱਭਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੱਲ ਇਹ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਅਰਵਿੰਦ ਨੇ ਪੁਨਮ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ।

ਅਸੀਂ ਕੇਲੇ ਦੇ ਤਣੇ ਤੋਂ ਫਾਈਬਰ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕੇਲੇ ਦੇ ਰੇਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੱਪੜੇ, ਬੈਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਐਕਸਟਰੈਕਸ਼ਨ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਫਾਈਬਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲੋਗੇ?

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਰ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਤਣਿਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਰਵਿੰਦ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਪਕਰਨ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਮਾਇਸਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ-

ਜੂਨ 2021 ਵਿੱਚ-

ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਸੀ -

ਅੱਜ, ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਚਾਲੀ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਤੋਂ ਛੇ ਕਿਲੋ ਫਾਈਬਰ ਕੱਢਦੀ ਹੈ।

ਸਮਾਰਟਗਾਓ

ਛੁੱਟੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ, ਸਾਰਦਾ? ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਸਾਂਤ ਰਹੇ।

ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਾਰਕਾਂ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈਟ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਜਦੋਂ ਨਾਇਰ ਸਰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ -

ਸਰ, ਸਾਰਦਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ।

ਹਾਂ ਸਰ, ਇਹ ਉਸਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੇਰਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਦਾ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਪਿੰਡ ਵੀ ਆਧੁਨਿਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ, ਯੋਗੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਬਾਜਪਾਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

2015 ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸੈਨ ਜੋਸ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐੱਸ ਏ ਪੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ।

ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ 'ਬਰੇਨ ਡਰੇਨ' ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ 'ਬਰੇਨ ਡਰੇਨ' 'ਬਰੇਨ ਗੇਨ' ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਰੇਨ ਗੇਨ ਲਈ ਬਰੇਨ ਡਰੇਨ-ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਚਾਰ। ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਦਿਮਾਗੀ ਲਾਭ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਬਾਜਪਾਈ, ਇੱਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸੀ।

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਰਜਨੀਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜ ਦੇਸਤ, ਯੋਗੇਸ਼ ਸਾਹੂ, ਜੋ ਕਿ ਮੁੰਬਈ-ਅਧਾਰਤ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰੋਜੈਕਟ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ।

ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਡਿਜੀਟਲ ਰੂਪਾਂਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਐਪ ਲਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵਾਂਗੇ।

2017 ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮਾਰਟਗਾਓ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਮਾਰਟਗਾਓ ਐਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ

ਇਹ ਸਾਡੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪਾਇਲਟ ਪਰੋਜੈਕਟ ਕਿੱਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ, ਤੌਧਕਪੁਰ* ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ? ਆਖਰਕਾਰ, ਤੁਹਾਡਾ ਭਰਾ ਪਰਧਾਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਪ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਲੈਸ, ਜੋੜੀ ਤੌਧਕਪੁਰ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ।

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਐਪ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਆਦਿ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਤਾਂ-ਸਵੱਛਤਾ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਵੱਛਤਾ, ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੇ।

ਕੀ ਇਹ ਮਹਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਸਕੂਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਹਾਂ, ਪਰਧਾਨ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਭ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਐਪ 'ਤੇ ਹੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਇਸ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

*ਰਾਏਬਰੇਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ

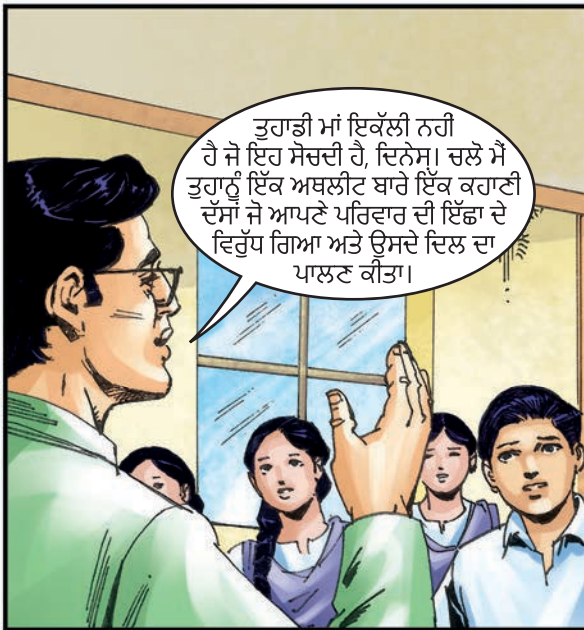

ਸੋਨਾਲੀ ਹੇਲਵੀ

ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ
ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸਨ।

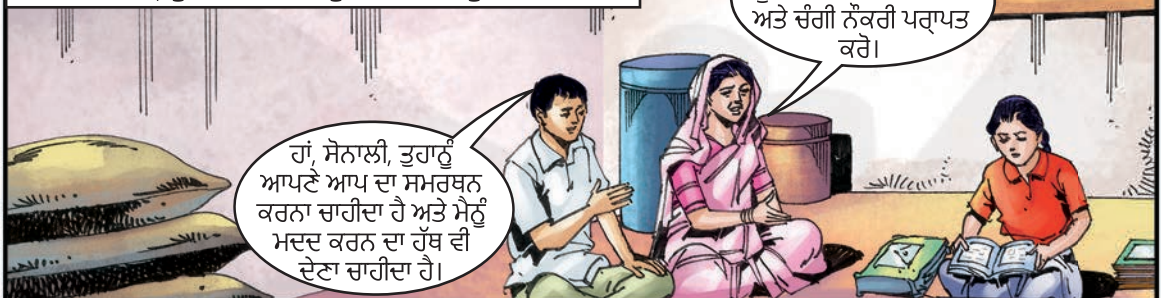
ਮੈਨੂੰ ਗਣਿਤ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

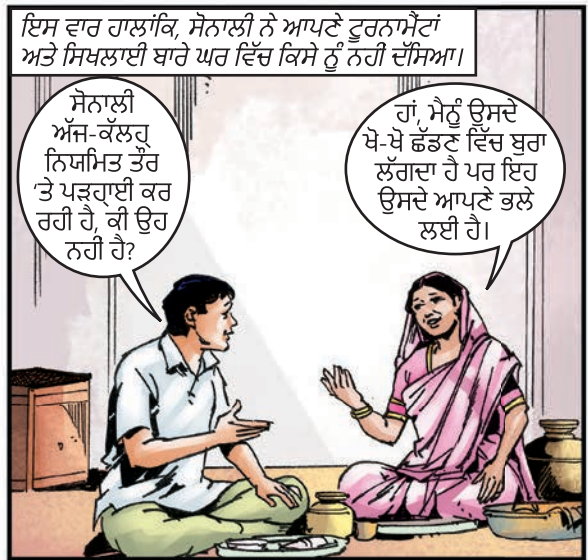
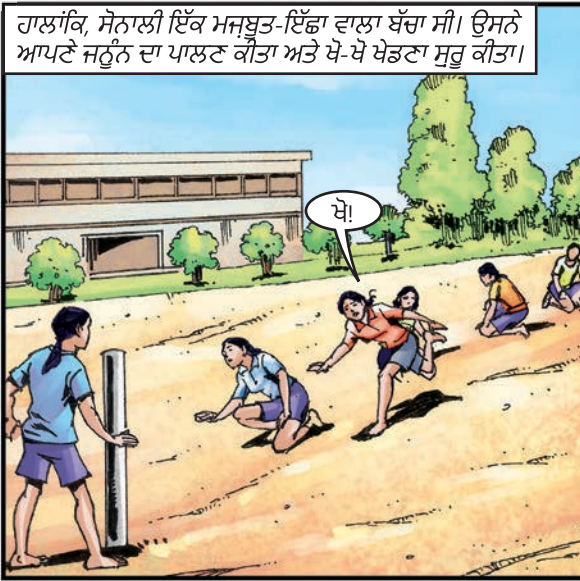
ਸੋਨਾਲੀ ਹੇਲਵੀ ਦਾ ਜਨਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਤਾਰਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਸੀ।

ਸੋਨਾਲੀ ਕੋਲ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਪਰਤਿਭਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਸਦੇ ਲਈ ਹੋਰ ਸੁਪਨੇ ਸਨ।

*ਜਟਿਲ ਗਣਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਡਿਵਾਈਸ

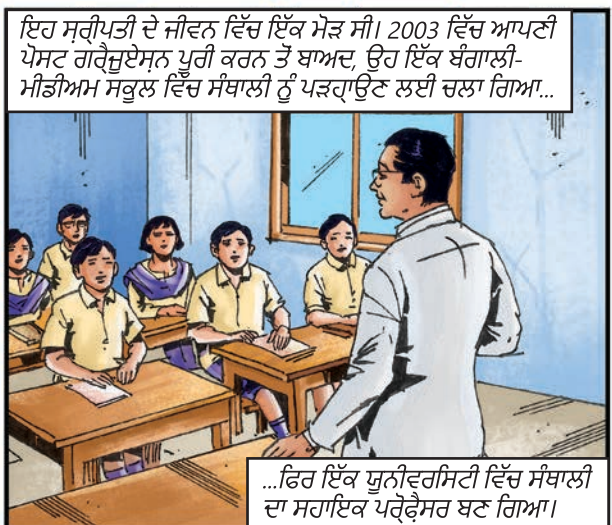

ਥੋਨਣ ਵਾਲੇ ਚੇਜ਼ਰ ਅਤੇ ਡਿਫੈਂਡਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੇਡੀ ਗਈ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਭਾਰਤੀ ਖੇਡ ਮਹਾਰਾਜੀ ਵਿੱਚ ਮਾਂ

**ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਭਾਰਤੀ ਖੇਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੇਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਸਰੀਪਤਿ ਤੁਧੁ ॥

ਸ਼੍ਰੀਪਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਿਆ।

2003 ਵਿੱਚ, ਸੰਥਾਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਸ਼ਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਆਈ.ਟੀ ਸੰਥਾਲੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉੱਠੀ।

ਸਾਲ 2009 ਵਿੱਚ, ਸੰਥਾਲੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸਦਾ ਮਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛੱਡਿਆ।

ਜਲਦੀ ਹੀ, ਕੋਵਿਡ-19 ਲੌਕਡਾਊਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲੀ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ।

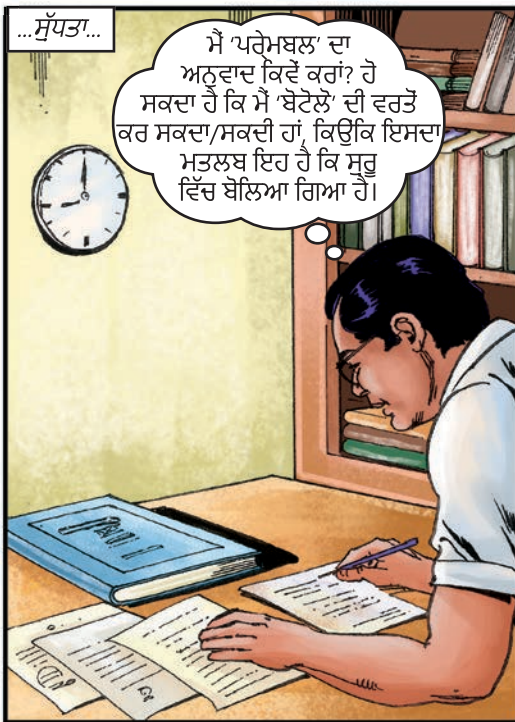

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ।

ਪਰ ਲਗਨ ਨਾਲ...

*ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕੰਮ

ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਹੈ...। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਾਕ ਹੈ।

ਯੁਵਾ ਬਿਰਗੋਡ

ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ -

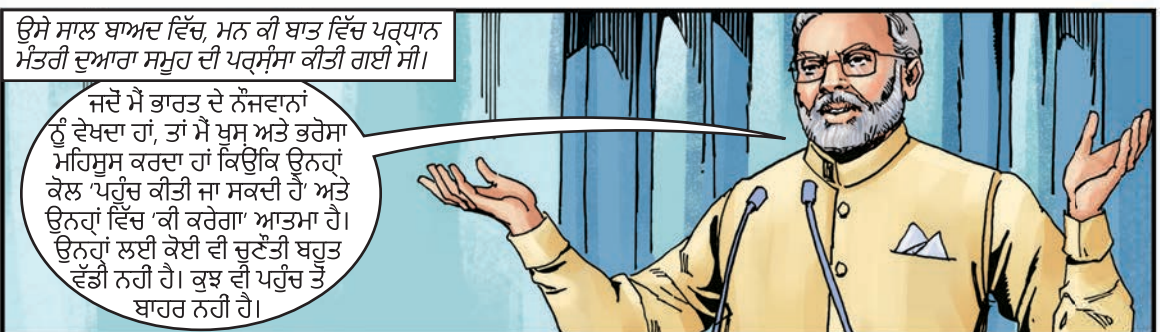
2020 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਰੰਗਪਟਨਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੰਜਿਮ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਫ਼ੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਕਰੋਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

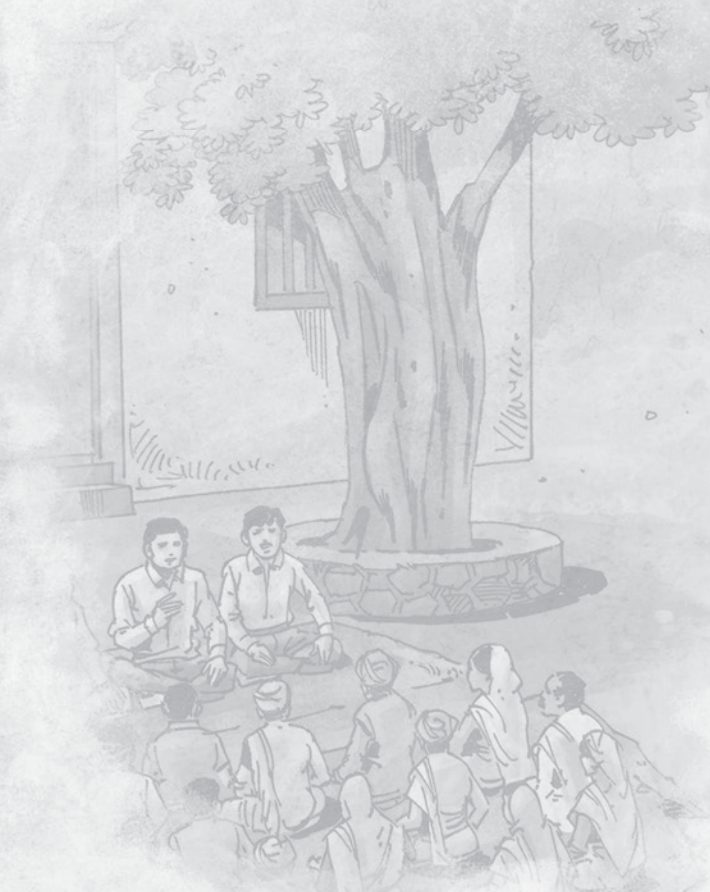

ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਯੁਵਾ ਬਿਰਗੋਡ ਕਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਗਏ।

*ਯੁਥ ਗਰੁੱਪ

ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ

ਭਾਗ 11

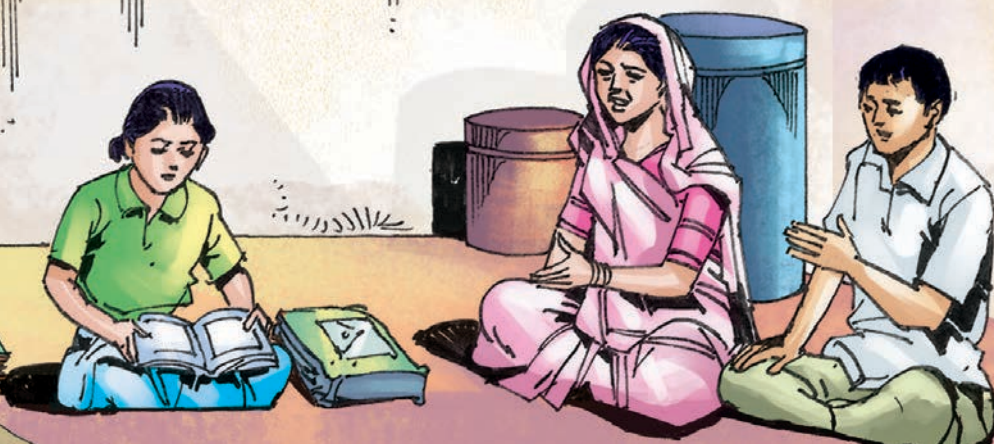
ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਰੇਡੀਓ ਸ਼ੋਅ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ' ਦਾ ਗਿਆਰ੍ਹਵਾਂ ਭਾਗ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਦੈਤਾਰੀ ਨਾਇਕ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੁੱਕੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਫਸਲਾਂ ਮਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗੂੰਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸਵੇਰ, ਉਹ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੀ ਪੱਟੀ, ਇੱਕ ਕੁੰਡਲੀ, ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਇੱਕ ਨਹਿਰ ਇਸ ਦੇ ਪਰਮਾਣ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਕਰੇਗਾ।

ਸੋਨਾਲੀ ਹੇਲਵੀ ਦਾ ਜਨਮ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਬੱਡੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਇੱਕਮਾਤਰ ਮਾਰਗ ਮੰਨਿਆ। ਪਰ ਸੋਨਾਲੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸੀ। ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਇਸਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਚਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ, ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਹ।

ਸਰੀਪਤੀ ਤੁਡੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਸੰਥਾਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਸ ਕਬਾਇਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ, ਦਰਦਨਾਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸੰਥਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਲਿਆਇਆ।

ਗਿਆਰਾਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਰਾਹ ਬਾਰੇ ਹੈ।

₹99

www.amarchitrakatha.com

ISBN 978-93-6127-646-0

9 789361 276460